

Älykkään liikenteen verkosto – ITS Finland ry:n toimintasuunnitelma vuodelle 2021

1. Johdanto

Sääntöjensä mukaan ”Yhdistyksen tarkoituksena on edistää älykkään liikenteen ja kuljetuksen palvelujen toteuttamisen ja liikennetelematiikan liiketoiminnan yleisiä edellytyksiä sekä tehdä tunnetuksi tieto- ja viestintätekniikan yhteiskunnallista vaikuttavuutta liikenteen turvallisuuden, sujuvuuden, tehokkuuden ja ympäristöystävällisyyden parantamisessa sekä tie-, vesi-, raide- ja ilmaliikenteen ongelmien ratkaisemisessa. Yhdistys toimii älykkään liikenteen kehittämisen yhteistyöfoorumina.”

Yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiseen liittyvät tehtävät on kirjattu yhdistyksen säännöissä, ja toimintaperiaatteita sekä toimielimien (hallitus ja valiokunnat) ja toimihenkilöiden tehtäviä on kuvattu toimintaperiaatteita koskevassa muistiossa sekä valiokuntaohjeessa. Tehtävien hoitamiseksi yhdistys aktivoi jäseniään yhteistyöhön, sopii tarpeellisista resursseista ja organisoii tarvittavia projekteja.

Yhdistyksen visiona on kestävä ja käyttäjälähtöinen liikennejärjestelmä, joka mahdollistaa sujuvan arjen elämisen ja tehokkaan liiketoiminnan harjoittamisen. Samalla se luo kasvua ja kilpailukykyä Suomelle ja suomalaisille toimijoille

Missiona on edistää älykkäiden liikennejärjestelmien, liikenteen digitalisaation ja palveluistumisen laaja-alaista käyttöönottoa liikenteen turvallisuuden, sujuvuuden, tehokkuuden ja ympäristöystävällisyyden parantamiseksi. Samalla yhdistys tekee työtä, jotta uusia innovaatioita, yrityksiä, työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia syntyy Suomen liikennealalle.

Toiminnan pohjana on avoin yhdessä tekeminen, aktiivisuus sekä asiantuntemus.

2. Tavoitteet

Digitalisaatio muuttaa laajasti yhteiskuntaamme, ihmisten ja yritysten arkea sekä eri toimialojen toimintatapoja ja liiketoimintamalleja. Liikennesektori kulkee vahvasti kehityksessä mukana ja osittain jopa kehityksen kärjessä. Liikenneala on monin paikoin digitalisaation tärkeimpiä sovellusalueita ja hyödyntäjiä. Tulevaisuuden visioissa liikenne nähdään digitaalista tietoa ja tiedonsiirtoa sekä automaatiota ja puhdasta energiaa tehokkaasti hyödyntävänä, turvallisena ja yhteen toimivana multimodaalisena liikennejärjestelmänä. Älykästä liikennejärjestelmää kehitetään CASE -teemojen viitoittamana (CASE - Connected, Automated, Shared and Electrified), edistäen kuitenkin digitaalisia ratkaisuja kaikissa käyttövoimissa.

ITS Finlandin toiminnan päätavoitteena on tuoda liikenteen digitalisaation koko keinovalikoima liikennejärjestelmän kehittämisen osaksi koko maassa ja siten edesauttaa liikennealan kestävästä kehityksestä, kasvua ja kansainvälistymistä. Tavoitteena on myös, että liikenteen digitalisoitumisen mahdollistamalla tuotteilla ja palveluilla on alan liiketoimintaekosysteemien syntymisen kautta merkittävä työllistävä vaikutus Suomessa ja liikenneala nähdään laajalti yhtenä Suomen keskeisistä vientitoimialoista ja ala houkuttelee opiskelijoita ja uusia työntekijöitä.

Ilmastonmuutoksen torjunta on noussut myös liikennesektorilla merkittävämmäksi haasteeksi. Samalla se luo suuret kasvumarkkinat kasvihuonekaasupäästöjä vähentäville ratkaisuille ja palveluille. Yhdistys osallistuu aktiivisesti ilmastotyöhön tuomalla esille digitalisaation mahdollisuudet ja tuottamalla tietoa digitalisaation vaikutuksista liikennesektorin kansallisten päästötavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteena on digitalisaation keinoin edistää kansallisten tavoitteiden mukaisesti päästöttömään liikenteeseen siirtymistä vuoteen 2045 mennessä.

Yhdistyksen tavoitteena on edistää toimialan tietopohjaista päätöksentekoa ja yhdistys tuo asiantuntijaverkostonsa mukaan toimialan eri hankkeiden ja toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseen.

Yhdistyksen tavoitteena on erottua erityisesti liikennealan tulevaisuuden ratkaisujen edistämisen tärkeimpänä yhteistyöfoorumina Suomessa ja linkkinä kansainvälisiin verkostoihin.

3. Toimintamuodot ja toimenpiteet

ITS Finland edistää digitalisaation mahdollisuuksien täysimittaista hyödyntämistä Suomen liikennejärjestelmän kehittämisessä:

- **vaikuttamalla** alan toimintaympäristöön vaikuttavaan strategia- ja hankevalmisteluun sekä osallistamalla alan kehitys- ja hanketyöhön tuoden niihin digitalisaation näkökulmaa,
- **verkottamalla** alan asiantuntijoita ja päättäjiä kehityksen aktivoimiseksi ja uusien kumppanuuksien ja liiketoimintamallien löytymiseksi Suomessa ja kansainvälisesti,
- **viestimällä** digitalisoituvan liikennejärjestelmän mahdollisuuksista ja konkreeteista ratkaisuista liikenne-, ympäristö- ja elinkeinopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä toimialan liiketoimintamahdollisuuksien edistämiseksi.

Seuraavassa yhdistyksen toimintaa ja vuoden 2021 toimenpiteitä on kuvattu keskeisten toimenpidekokonaisuuksien kautta. Lisäksi luvun alkuun on koottu vuoden 2021 strategiset toimenpiteet.

Painopisteet ja keskeiset toimenpiteet 2021

Vuoden 2021 konkreettisenä painopisteenä on jatkaa työskentelyä digitalisoituvan liikenteen ekosysteemien synnyttämiseksi tavoitteena toimialan työllisyyden ja kestäväen liiketoiminnan edistäminen ja liikenteen ilmastopoliittiseen työhön osallistuminen. Keskeisinä työkaluina ovat Liikennealan kestäväen kasvun ohjelman sekä liikenteen kiertotalouden edistämishankkeen toimeenpano. Lisäksi painopisteenä on yhdistyksen pitkän aikavälin toiminnan kehittäminen.

Vuoden 2021 keskeiset toimenpiteet ovat erityisesti:

1. Liikennealan kestäväen kasvun ohjelman toimeenpano ohjelman tiekartan mukaisesti, erityisesti:
 - Liikenteen ekosysteemikehityksen vauhdittaminen mm. ekosysteemien kuvaamisella, osallisten verkottamisella ja kohdistettujen liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen osallistamalla. Erityinen painotus liikenteen datatalouden ja dataekosysteemin edistämässä (Datahub).
 - Edistetään innovatiivisten julkisten hankintojen käytön lisäämistä liikennesektorilla.
 - Aktiivinen osallistuminen liikenteen tulevaisuuskeskusteluun ja alan toimintaympäristön kehittämiseen, erityisesti Suomen kestäväen kasvun ohjelman sekä Liikenne 12-suunnitelman valmisteluun ja toimialan rahoitusta ja rahoitusmalleja koskevaan keskusteluun osallistamalla.
 - Liikennejärjestelmätasoisien yhteistyön edistäminen valtion, kuntasektorin, tutkimuksen ja yritysten välillä kasvuohjelman toimenpiteiden toteutuksessa.
 - Edistetään kestäväen elvytyksen ja EU:n Vihreän kehityksen ohjelman kautta kanavoitavan rahoituksen hyödyntäminen kestäväen liikenteen kehittämiseen.
 - Liikenteen palveluistumisen edistäminen sekä viestinnällisesti että osallistamalla aktiivisesti liikkumisen palvelumarkkinan kehittämiseen ja yhteistyön tiivistäminen tärkeimpien edelläkävijämarkkinoiden kanssa.
 - Liikennesektorin kokeilutoiminnan vaikuttavuuden ja skaalautuvuuden kehittäminen.
 - Markkinavuoropuheluun osallistuminen ja keskustelun aktivointi tarvittaessa, erityisen tärkeänä aihealueena julkisen ja yksityisen sektorin roolien selkeyttäminen.
 - Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen ja viennin edistäminen yhdessä Business Finlandin kanssa hyödyntäen kansallisten ITS -yhdistysten verkostoa, ja erityisesti ITS Nordics+ -

toimijoita.

2. Liikenteen ilmastopoliittiseen työhön osallistuminen liikenteen digitalisaation ja liikennejärjestelmätason keinoja korostaen.
 - Liikenteen kiertotalouden yhteistyöhankkeen toimeenpano yhdessä Sitran, Pääkaupunkiseudun Smart & Clean -säätiön sekä Helsingin, Vantaan, Tampereen, Turun, Oulun ja Lahden kaupunkien kanssa.
 - Fossiilittoman liikenteen tiekarttatyöhön ja liikenteen hinnoittelua ja verotusta koskevaan työhön osallistuminen ja vaikuttaminen.
 - Edistetään kestävän liikennejärjestelmän pohjoismaista brändiä ja viedään aktiivisesti eteenpäin yhteispohjoismaista Nordic Open Mobility and Digitalization -hanketta.
 - Jatketaan yhdistyksen Ilmasto -jaoksen työtä, jonka tehtävänä on älyratkaisujen inventoiminen ja vaikuttavuuden todentaminen. Listataan jäsenistön päästöjä vähentävät ratkaisut ja viestitään niistä aktiivisesti.
3. Älykkään liikenteen teemojen ja edistämiseen tarvittavien toimenpiteiden esille tuonti vuoden 2021 kuntavaaleihin liittyen.
4. Yhdistyksen asiantuntijaverkoston toimintatapojen kehittäminen toimialan tietopohjaisen päätöksenteon tukemiseksi. Tätä työtä tukemaan perustetaan yhdistyksen Akademia-jaos.
5. Women in ITS -toiminnan jatkaminen yhteistyössä muiden Pohjoismaiden kanssa sekä oppilaitosyhteistyön aktivointi alan houkuttelevuuden parantamiseksi.
6. Jäsenpalvelujen kehittäminen ja jäsenistön aktivoiminen mukaan yhdistyksen toimintaan sekä toimialan ratkaisujen viestintään. Toiminnan ja viestinnän kehittäminen tiiviimmin yhdessä ITS Factoryn kanssa.
7. Verkoston vahvistaminen ja laajentaminen sekä strategisten kumppanuuksien kehittäminen erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti.
8. Yhdistyksen 5-vuotisstrategian laatiminen, sis. toiminnan suuntaaminen, verkoston kehittäminen, rahoituspohja ja tavoitteet hankeyhteistyölle.

Vaikuttaminen

Yhdistys on saavuttanut 14 vuoden aikana vahvan maineen liikennealan tulevaisuuden tekijänä. Tämän vuoksi yhdistyksen näkökulmia arvostetaan ja niitä myös kysytään laajasti. ITS Finland osallistuu aktiivisesti erilaisiin työryhmiin ja ohjausryhmiin jäsenenä ja on säännönmukaisesti kutsuttuna toimijana sekä asiantuntijakuulemisissa että lausunnon antajana liikennealan moninaisissa hankkeissa. Lisäksi ITS Finland on usein asiantuntijana toimialaa koskevissa ajankohtaisjulkaisuissa ja tapahtumissa.

ITS Finland on myös itse proaktiivinen vaikuttaja ajankohtaisissa teemoissa ja yhdistyksessä sovittujen tavoitteiden edistämässä. Tapaamisia keskeisten liikenteen päättäjien kanssa järjestetään niin kansainvälisellä, valtakunnallisella kuin paikallisella tasolla. Paikalliseen vaikuttamiseen liittyen toteutetaan älyliikenteen Roadshow suuremmilla kaupunkiseuduilla. Vaikuttamisen osalta tärkeimmät painopisteet ovat kuvattu otsikon "*Painopisteet ja keskeiset toimenpiteet 2021*" alla. Vaikuttamisesta laaditaan erillinen vuosikello.

Vaikuttamista tehdään myös kansainvälisellä tasolla hyödyntäen erityisesti ITS Nationals –verkostoa sekä ITS Nordic+ yhteistyötä ja osallistumalla kansainvälisten hankkeiden työhön neuvonantajana sekä kansainvälisiin tilaisuuksiin puhujana. ITS Finland osallistuu myös mm. EU22-jaoston työhön liikennealan EU-kehikkoon vaikuttamiseksi ja tekee yhteistyötä EU-asioissa muiden toimialan yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Verkottaminen

ITS Finland on aktiivinen verkottaja toimialan kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kesken. Vuoden 2021 verkottamisessa huomioidaan kulloinkin vallitseva tilanne ja ohjeistus koronaviruksen johdosta ja kehitetään uusia toimintatapoja tämän mukaan.

Verkottamisen konkreettiset askeleet Suomessa 2021:

- Järjestetään keväällä ja syksyllä seminaarit, joilla edistetään liikenteen digitalisoitumisen markkinaa eri kulmista sekä järjestetään kohdennettuja työpajoja ja webinaareja.
- Järjestetään verkostopäivä elokuussa jäsenten esittäytymiseen sekä vapaamuotoiseen keskusteluun, tutustumiseen ja yhteistyön edistämiseen.
- Kehitetään uusia tapoja verkottaa toimijoita keskenään aiempaa kohdennetummin.
- Käydään aktiivista vuoropuhelua muiden alan vaikuttavien järjestöjen kanssa ja osallistutaan niiden toimintaan yhdistyksen painopisteiden mukaan.
- Aktivoidaan jäsenistön osallistumisia tilaisuuksiin, jotka ovat merkityksellisiä älykkään liikenteen sekä toimialarajat ylittävien ratkaisujen edistämiseksi sekä tehdään yhteistyötä tällaisten tapahtumien kanssa.
- Osallistutaan KasvuOpen -ohjelman ”Tulevaisuuden Liikenne + Smart City kasvupolku” -osion toteuttamiseen.

Yhdistys kuuluu Erticon yhteydessä toimivaan verkostoon Network of the National ITS Associations (NITS), jonka kokouksissa yhdistystä edustavat kulloisenkin tilanteen mukaan toiminnanjohtaja, ohjelmajohtaja ja puheenjohtaja. Kansainvälisen verkottamisen konkreettiset askeleet 2021:

- Jatketaan Nordic+ -yhteistyön kehittämistä, tavoitteena konkreettiset yhteistyöhankkeet liikenteen digitalisaation edistämiseksi pohjoismaisten ministeriöiden, innovaatorahoittajien, kaupunkien ja yritysten kanssa. Kehitetään yhteistä viestintää mm. relevanteista hankkeista ja verkotetaan toimijoita keskenään.
- Osallistutaan ITS World -kongressiin Hampurissa lokakuussa Pohjoismaiden yhteisellä Nordic+ -paviljongilla.
- Toimitaan aktiivisesti ITS National Coordination Committeeen jäsenenä ja kehitetään ITS-verkoston yhteistyötapoja.
- ITS Finlandin edustajat osallistuvat resurssien mukaan asiantuntijana tai puhujana kansainvälisiin tilaisuuksiin, jotka edistävät yhdistyksen tavoitteita ja painopisteitä.

Viestintä

Viestinnän keskeisenä teemana on *”Strategiasta käytäntöön – Suomi on kestävän ja älykkään liikenteen edelläkävijä”*. Kestävän ja vastuullisen liikenteen edelläkävijyys koostuu käyttäjälähtöisestä liikennejärjestelmästä, yritysvetoisista innovatiivisista ratkaisuista, yhteiskäyttöisistä resursseista sekä vähäpäästöisiin liikkumisvalintoihin kannustavista ohjausmekanismeista. Viestinnässä tuodaan esille konkreettisia toimia liikennejärjestelmän muutoksen vauhdittamiseksi ja yritysten ratkaisuista. Ratkaisuja esille tuotaessa huomioidaan hyödyissä alueelliset ja käyttäjäryhmäkohtaiset erot. Erylisesti tavoitellaan jäsenistön näkyvyyden kasvua kaikissa medioissa.

Yhdistyksen verkkosivut, uutiskirje ja sosiaalisen median kanavat toimivat viestinnän keskiössä. Verkkosivuja kehitetään edelleen ja päivitetään aktiivisesti tavoitteena toimialan kokonaiskuvan luominen ja ajankohtaisen informaation välittäminen. Verkkosivujen ohella osallistutaan aktiivisesti kasvuohjelman puitteissa julkaistavan ”Future Mobility Finland” -sivuston ylläpitoon. Viestintää tehdään myös osallistumalla puhujina alan seminaareihin ja erilaisiin tilaisuuksiin. Toimialan ratkaisujen esille tuomiseksi järjestetään yhdessä Digital Forum Finlandin kanssa ”Best Mobile Service 2021” -kilpailu.

4. Seuranta

Tämän toimintasuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti hallituksen kokouksissa. Toimintasuunnitelma on raami, jonka sisällä toimintaa johdetaan systemaattisesti, mutta mahdollistaen tarvittava ketterä reagointi alan nopeitempöissä kehityksessä.